

Sant Narcís i les mosques a l'angle esquerre del «Somni de Cristòfol Colom» de Dalí. A baix, mosca d'una antiga xilografia catalana.

comandats per Felip l'Ardit de França, venien a envair Catalunya. Diuen que la plaga va afectar quaranta mil cavalls i seixanta mil soldats. Els cronistes medievals les van pintar de tots colors —blaves, blanques, verdes, vermelles, negres— i la dita popular explicava així, amb el rodolí inevitable, la seva acció malèfica: «Un eixam de Sant Narcís / els matà de sis en sis». El rector de Vallfogona, en un sermó, va evocar la gesta amb aquesta imatge retòrica: «La confusió era tan gran, que les mosques semblaven soldats, i els soldats semblaven mosques».

Va ser Salvador Dalí el qui va fer de les mosques locals de Girona un element indispensable de la seva pintura universal. Ara fa dos anys, a la Casa de Cultura de Les Bernardes de Salt, M. Isabel Casal va muntar una suggestiva exposició sobre *Sant Narcís, Dalí i les mosques*. Olis, dibuixos, escultures i gravats dalinians es reunien per primera vegada sota el signe omnipresent de les mosques i el fet era celebrat amb l'edició d'un catàleg amb aportacions de prestigiosos especialistes.

Ara els insectes gironins tornen a ser notícia amb l'aparició del llibre *Mosques miracleses*. Mossèn Ignasi M. Colomer, el seu autor, té recollits més de tres-cents cinquanta textos diferents sobre miracles amb mosques, escrits des del segle XIII ençà en les llengües més diverses. Aquest volum, però, es limita a reproduir una altra col·lecció singular: la de més de cent figures en les quals Sant Narcís va acompanyat de mosques, des dels gravats antics fins a les pintures modernes, des dels boixos tradicionals fins als acudits de la premsa d'avui. Incansable i meticulós, mossèn Colomer ha trobat mosques en els racons més inesperats i fins ofereix, en un índex, el nombre de dípters que ha pogut comptar en cada una de les estampes reproduïdes. La seva obra resulta un niu de curiositats i d'amenitats entorn d'un tema d'aparença insignificant i de ressonàncies inesgotables.

El riu i la vida de Joan Teixidor

El setembre darrer, l'Ajuntament d'Olot va honorar l'escriptor Joan Teixidor amb la Medalla d'Argent de la ciutat. Ara ha estat l'Ajuntament de Barcelona el que li ha atorgat la Medalla d'Or al Mèrit Artístic, per la seva obra poètica i per una perllongada trajectòria de crític d'art i de litera-

paperets

•Pregoner de les últimes Fires de Girona, Miquel Martí i Pol ha fet unes quantes escapades a la ciutat. En el llibre d'honor d'un restaurant va deixar-hi escrit un petit poema que potser no figurarà mai a la seva Obra Completa però que s'incorpora a la rica col·lecció de peces líriques suggerides als poetes forasters per la contemplació de Girona:

«I tornaré a Girona
quan bufi tramuntana
per perdre'm en silenci
pels vells carrers que enyoro.

I tornaré a Girona
sense esperar que em cridin
amb tremolor a les cames
i els ulls oberts com llunes.

Serà un dia de somni
quan tornaré a Girona».

•La literatura que ha generat la vall de Sant Daniel s'enriqueix ara amb els textos escrits sota l'amenaça de la seva profanació. Amb motiu de l'últim Nadal, Josep Tarrés va felicitar els amics amb un poema inspirat en els goigs de la Mare de Déu dels Angels, al qual pertanyen aquestes estrofes:

«Tots els pobles la voldríem
per ser un regal del cel.
Aspra terra de Mananes,
cirerers i blat novell,
paisatge antic, pou i eixida,
sala a l'est, cuina a ponent.

Els pagesos la guardaren
anys i anys gelosament.
Pessebre dels nostres avis,
feixes de Jerusalem,
no deixarem que et malvenguin:
som infants del teu Betlem».

tura. Les dues pàtries de Joan Teixidor s'han unit així en un reconeixement gairebé simultani, amb motiu dels seus setanta-cinc anys. A Olot hi va néixer, hi va passar la infantesa i l'adolescència i hi retorna d'una manera constant. A Barcelona hi ha viscut i hi ha treballat des dels setze anys. Per això s'auto-defineix amb aquesta fórmula: «Un ciutadà de Barcelona nascut a Olot».

Joan Teixidor ha conreat la crítica, l'assaig i el dietari, i ha viscut de l'activitat editorial, però la seva vena més soterrada i íntima ha estat la de poeta. La poesia l'ha acompanyat sempre com a conseqüència dels esdeveniments de cada dia, com el comentari obligat dels fets vitals. Ha publicat relativament pocs poemes i s'ha mantingut volgudament al marge de les faramalles que tan sovint envolten els escriptors. Ha estat discret i és, per això mateix, poc conegut. Però la seva veu indispensable que connecta amb la dels grans mestres.

Juan Teixidor surt aquests dies a la palestra pública per les dues medalles i també per tres llibres. L'Ajuntament d'Olot ha editat una esplèndida *Miscel·lània poètica* il·lustrada amb aiguaforts de Jordi Curós. S'ha reeditat *El Príncep*, la seva obra més coneguda, escrita fa trenta cinc anys en ocasió de la mort del seu fill. I és a punt d'aparèixer *Fluvià*, una mena d'autobiografia lírica en la qual, bo i seguint el curs del riu, es dibuixa el pas de tota una vida. El Fluvià, que passa per Olot i desemboca al Mediterrani, és una metàfora de l'existència del poeta segons la famosa imatge de Jorge Manrique. El riu jove que salta i tresca per la Garrotxa es fa vell a l'Empordà:

«S'allargassen les hores de la tarda
i ara arriba el riu cap a la plana.
El caminar es fa lent: la nit és a punt
com una mort acceptada».

Arran de mar, més enllà de Sant Pere Pescador, el poeta fa el balanç final. I el seu cant fa pensar en el de Giuseppe Ungaretti davant del riu familiar: «Questo è l'Isonzo / e qui meglio / mi sono riconosciuto / una docile fibra / dell'universo».

Joan Teixidor en un
aiguafort de Jordi
Curós per a la
«Miscel·lània
poètica», editada per
l'Ajuntament d'Olot.